

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana, Cobzac Elena, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor dosarului, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui,

Ianson Stanislav

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 06.08.2018 – 28.06.2019;

Instanța de apel: 03.05.2022 – 14.09.2022;

Instanța de recurs: 11.11.2022 – 23.01.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2022, Ianson Stanislav a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 152 alin. (1) Cod penal și s-a condamnat în baza acestei legi, fiindu-i stabilită pedeapsa în limita a 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a aplicat în privința Ianson Stanislav, măsura preventivă – obligarea de nepărăsire a țării – până când sentința va deveni definitivă, cu reținerea ulterioară și plasarea în penitenciar pentru executarea pedepsei.

S-a admis cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare și dispune încasarea de la Ianson Stanislav în folosul Statului a sumei de 320 (trei sute douăzeci) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Ianson Stanislav, la data de 06.06.2018, în perioada de timp de la ora 22:00 până la ora 22:30, în timp ce se afla în curtea blocului locativ din str. Drumul Viilor 42, mun. Chișinău, pe fundalul unor neînțelegeri apărute cu dl Troia Adrian, l-a izbit și i-a aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, în rezultatul cărui fapt, părții vătămate Troia Andrian i-a fost cauzat, conform Raportului de expertiză judiciară nr. 201802D1216 din 21 iunie 2018, fractura claviculei stângi cu deplasare, echimoză pe față, excoriații la nivelul membrului superior stâng și crista iliacă stânga, care condiționează dereglarea

sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, lui Ianson Stanislav i se incriminează săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: „vătămare intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață, urmată de dereglarea sănătății de lungă durată”.

3. Fiind în dezacord cu sentința instanței de fond, avocatul Stăvilă Mihai în interesele inculpatului Ianson Stanislav, cu respectarea termenului legal, a declarat apel, prin care a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, casarea parțială a sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2022 în partea individualizării pedepsei penale și încetarea procesului penal în privința inculpatului Ianson Stanislav, în temeiul art. 2 alin. (1) al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia.

3.1. În argumentarea celor invocate partea apelantă indică că, la data pronunțării sentinței, inculpatul Ianson Stanislav nu a fost prezent, aflând despre conținutul acesteia și pedeapsa stabilită, doar la data de 12.04.2022 când a fost reținut, din care considerente motivează repunerea în termen a cererii de apel.

Invocă netemeinicia sentinței adoptate în partea individualizării pedepsei penale, dar și îngrădirea căilor de atac a inculpatului. Remarcă că, instanța de judecată a specificat în sentință faptul că, nu poate individualiza pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, pe motiv că nu a avut posibilitatea de a întreba opinia inculpatului în acest sens. Însă, susține că, instanța a identificat în speță, prezența circumstanțelor atenuante privitor la faptă și la făptuitor, care în ansamblu ar argumenta aplicarea pedepsei neprivative de libertate.

Totodată, notează faptul că inculpatul nu s-a eschivat cu rea-credință de la examinarea cauzei, dar fiind antrenat în câmpul muncii nu a avut posibilitatea de a se prezenta la ședința de judecată din 20.03.2019. Ulterior, indică că, nu a mai primit careva citații și, deci, nu a cunoscut despre continuitatea procesului, fapt ce se confirmă prin avizele care nu au fost recepționate.

În virtutea celor expuse, Ianson Stanislav pledează pentru aplicarea unei pedepse non-privative de libertate, or ultimul și-a recunoscut vina de cele comise, a pășit pe calea corectării și reeducării, fiind un cetățean responsabil, fiind antrenat în câmpul muncii, iar pedeapsa muncii neremunerate în folosul comunității ar fi suficientă întru realizarea scopului pedepsei penale în coraport cu numitul.

Partea apărării enunță că, în speță sunt aplicabile prevederile art. 2 alin. (1) al Legii nr. 243 3 din 24.12.2021 privind Amnistia, or speța nu cade sub excepțiile și impedimentele prevăzute la art. 6 din Lege.

4. *Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie*

2022, a fost admis apelul avocatului declarat împotriva sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2022, casată parțial această sentință, în latura penală, și pronunțată o nouă hotărâre, în această parte, conform modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Procesul penal în privința lui Ianson Stanislav, în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, a fost încetat din motivul intervenirii amnistiei.

S-au menținut celelalte prevederi ale sentinței.

Ianson Stanislav a fost eliberat imediat din detenție, dacă nu este arestat în baza altor hotărâri judecătorești, sau temeuri legale.

4.1. Instanța de apel pentru a decide în sensul dat a reținut că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt (adică, corect a stabilit faptele comise de către inculpatul Ianson Stanislav) și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit faptele imputate lui. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Colegiul a constatat cu certitudine, că Ianson Stanislav a comis infracțiunea imputată lui și că acțiunile inculpatului au fost corect calificate de către instanța de fond în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, cu semnele calificative: „vătămare intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață, urmată de dereglarea sănătății de lungă durată”, or la materialele cauzei sunt anexate suficiente probe ce indică concret la vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Inculpatul Ianson Stanislav, în ședința de judecată în instanța de apel, a depus cerere scrisă personal și contrasemnată de către avocatul acestuia, Stăvilă Mihai, prin care indică că recunoaște vina în comiterea acțiunilor descrise în actul de învinuire, și solicită aplicarea în privința sa a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței RM, nr. 243 din 24 decembrie 2021. În sensul dat, instanța de apel a reținut că argumentele invocate poartă un caracter fondat, din care motive instanța a statuat de a aplica în privința inculpatului, prevederile art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Instanța de apel a notat că, prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2022, Ianson Stanislav a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 152 alin. (1) Cod penal, infracțiune care a fost comisă la data de 06 iunie 2018, adică, până la adoptarea Legii RM nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, iar sancțiunea art. 152 alin. (1) Cod penal, stabilește pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 5 ani și este

atribuită conform art. 16 Cod penal, categoriei infracțiunilor mai puțin grave.

În cursul judecării cauzei, la orice etapă a procedurilor, inculpatul este în drept, prin acord scris, să solicite încetarea procesului penal, în privința sa, în temeiul art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că la cazul dedus judecății inculpatul Ianson Stanislav nu cade sub incidența restricțiilor formulate în art. 6 din Legea nr. 243. Din aceste considerente, fapta incriminată ce ține de vătămare intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață, urmată de dereglarea sănătății de lungă durată, constatată în ședința instanței de apel, cât și persoana inculpatei Ianson Stanislav care anterior nu a fost tras la răspundere penală, nu a beneficiat de actul de amnistie sau grațiere, în privința sa nu au fost încetate de 3 sau mai multe ori procesele penale în baza art. 109 Cod penal, infracțiunea incriminată inculpatului a fost comisă până la adoptarea Legii nr. 243 din 24.12.2021, pentru care Legea penală prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 6 ani, inculpatul solicitând în scris încetarea procesului penal, în legătură cu intervenirea actului de clemență.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, care invocând incidența pct. 6) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, în privința inculpatului Ianson Stanislav învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

5.1. În motivarea recursului ordinar declarat a invocat că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, or soluția de încetare a procesului penal în privința lui Ianson Stanislav, în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, din motivul intervenirii amnistiei, este contrară prevederilor legale.

Consideră că instanța de apel verificând cauza sub aspectul întrunirii de către inculpat a exigențelor actului de amnistie urma să aprecieze just, dacă acesta poate fi aplicat ținându-se cont nu numai de sancțiunea normei penale imputate inculpatului, ci și de alte criterii ce țin de practica judiciară în materia aplicării dispozițiilor art. 107 Cod penal, inclusiv și de raționamentele expuse în Legea nr. 243 din 24.12.2021.

Notează că aplicarea amnistiei față de inculpat, nu constituie temei de reabilitare a persoanei, fapt care prezumă că inculpatul urmează a fi recunoscut vinovat de comiterea faptei imputate, sau, în cazul încetării procesului penal, de către instanțele de judecată, în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021, prevederile doar încetarea procesului penal nu sunt aplicabile, deoarece hotărârea, prin care s-a încetat procesul penal este un act procedural de liberare a persoanei de răspunderea penală. Liberarea de executare a pedepsei are loc în cazul când în privința persoanei a fost adoptată o hotărâre de condamnare.

Consideră că în rezultatul examinării apelului, instanța urma să admită

apelul inculpatului, considerându-l vinovat pe Ianson Stanislav în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea ei, prin urmare, să adopte o decizie de condamnare în baza prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, *chestiunile de fapt* asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește *chestiunile de drept* pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Din conținutul recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, se constată temeiul pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci *când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Colegiul penal lărgit atestă, că criticele procurorului, în esență, se referă la deficiențele părții dispozitive a decizie pronunțate de instanța de apel, relevând că instanța vădit greșit a formulat soluția, fiind în fond de acord cu aplicarea, în prezența speță a Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința inculpatului Ianson Stanislav.

Verificând criticele expuse de recurent, în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt întemeiate, este incident cazul de casare invocat de procuror, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece instanța de al doilea grad de jurisdicție judecând cauza în ordine de apel, *a adoptat o decizie care nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar dispozitivul hotărârii este expus neclar*, erori de drept ce nu pot fi corectate în prezenta procedură, or instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale.

Potrivit dispozitivului decizie Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, s-a dispus:

"Se admite apelul avocatului declarat împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) 1-722/18 din 28 iunie 2022, casează, parțial această sentință, în latura penală, și pronunță o nouă hotărâre, în această parte, conform modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Procesul penal în privința lui Ianson Stanislav, în baza art. 152 alin. (1) Codul penal, se încetează din motivul intervenirii amnistiei.

Se mențin celelalte prevederi ale sentinței.

Se eliberează imediat Ianson Stanislav din detenție, dacă nu este arestat în baza altor hotărâri judecătorești, sau temeieri legale."

Colegiul penal lărgit menționează că la 24 decembrie 2021 a fost adoptată și la 31 decembrie 2021 a intrat în vigoare Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în continuare Legea nr. 243.

În corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

În acest sens, Colegiul penal lărgit notează că instanța de apel la adoptarea soluției în speță nu a ținut cont că, pronunțarea unei sentințe (hotărâri) de încetare a procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, când –„există alte

circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală”, poate avea loc doar dacă pe parcursul judecării cauzei, în ședința preliminară, se constată aplicabilitatea Legii nr. 243, iar inculpatul își manifestă acordul privind încetarea procesului penal în privința sa, în baza acestui temei.

Acest fapt, rezultă din contrapunerea și interpretarea prevederilor art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, ce stipulează că: – „Dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă”, precum și a art. 332 alin. (1), (5) Cod de procedură penală, care prevede că: - „ (1) În cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. (5) În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit”, art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că: „Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod”, și art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, care prevede că: – „Urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia”.

În ipoteza în care în procesul judecării cauzei, după ședința preliminară, inclusiv la faza judecării apelului, instanța de judecată constată aplicabilitatea Legii nr. 243, atunci instanța de judecată care examinează cauza, poate pronunța în privința inculpatului, fie o sentință de achitare conform prevederilor art. 390 Cod de procedură penală, dacă se constată nevinovăția inculpatului, fie o sentință de condamnare, conform prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea acesteia în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal.

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o soluție neclară, fără a se expune pe aspectele esențiale menționate supra, lăsându-le fără o argumentare cuvenită, având în vedere circumstanțele particulare ale cauzei, prin ce a fost afectată soluția adoptată și astfel, recursul declarat de procuror urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În acest context, Colegiul penal lărgit indică că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

7. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă

conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și chestiunile esențiale supuse atenției sale, și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul ordinar declarat, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

În conformitate cu articolele 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Ianson Stanislav X.* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată semnată la 28 februarie 2023 și pronunțată la **17 martie 2023.**

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana

Cobzac Elena

Guzun Ion